

1. ชื่อผลงาน / โครงการพัฒนา

1.1 ชื่อภาษาไทย กลับบ้านเรา...รักรออยู่

1.2 ชื่อภาษาอังกฤษ Coming Beloved Home

2. ชื่อหน่วยงาน / ทีม หอผู้ป่วยออทิสติก 3 กลุ่มภารกิจการพยาบาล

3. ปีที่ดำเนินการ 2562 - 2563

4. คำสำคัญ : เด็กออทิสติก การจำหน่าย

5. เป้าหมาย : เด็กสามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านและชุมชนได้ตามศักยภาพภายในระยะ 1 ปี

6. ปัญหาและสาเหตุ :

หอผู้ป่วยออทิสติก 3 ให้บริการพัฒนาศักยภาพเด็กออทิสติก อายุ 6-18 ปี ทั้งเพศชายและหญิง ฝึกทักษะการดำรงชีวิตประจำวันให้อยู่ร่วมกับครอบครัว โรงเรียน ชุมชนได้ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพผู้ปกครองให้สามารถดูแลเด็กออทิสติกได้ โดยมีเป้าหมายในการดูแลเด็ก ดังนี้ เด็กออทิสติกระดับ Mild สามารถส่งให้เด็กเรียนร่วม หรือทำงานตามมาตรา 33 ได้ เด็กออทิสติกระดับ Moderate สามารถส่งให้เด็กเข้าเรียนในกลุ่มงานการศึกษาพิเศษหรือ ทำงานตามมาตรา 35 ได้ และเด็กออทิสติกระดับ Severe สามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านและชุมชนได้ตามศักยภาพภายในระยะเวลา 1 ปี จากจำนวนเด็กที่มารับบริการที่หอผู้ป่วยออทิสติก 3 ย้อนหลัง 3 ปีที่ผ่านมา พ.ศ. 2560-2562 จำนวน 215, 240 ราย และ 255 ราย ทั้งหมดเป็นเด็กออทิสติกระดับ Severe คิดเป็นร้อยละ 100 (สถาบันราชานุกูล, 2562) ผลลัพธ์การบริการย้อนหลัง 3 ปี พบว่า เด็กออทิสติกระดับ Severe ที่มารับการบริการสามารถจำหน่ายออกจากหอผู้ป่วยได้ 0 คน, 1 คน และ 1 คน รวมแล้วภายในระยะเวลา 3 ปี จำหน่ายออกจากหอผู้ป่วยได้เพียง 2 คน จากทั้งหมด 25 คน คิดเป็นร้อยละ 8 จะเห็นได้ว่าเด็กยังไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านและชุมชนได้ตามศักยภาพ ส่งผลให้ไม่บรรลุเป้าหมายของหอผู้ป่วย และยังส่งผลกระทบต่อผู้ปกครอง เกิดความเหนื่อยล้า อ่อนเพลีย ความเครียดในการดูแลเด็กในระยะยาว มีผลต่อปัญหาสุขภาพจิต และยังกระทบต่อปัญหาเศรษฐกิจรายได้ของครอบครัว เนื่องจากผู้ปกครองต้องมาดูแลเด็กที่โรงพยาบาลเป็นระยะเวลานาน ส่งผลกระทบต่อเด็กออทิสติก เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จากเด็กอื่น เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงตามมา และส่งผลกระทบต่อบุคลากร เกิดความเสี่ยงในการดูแลเด็ก เช่น เด็กหลบหนี ถูกเด็กทำร้าย เนื่องจากมีเด็กเป็นจำนวนมากต่อการดูแล และยังส่งผลกระทบต่อระบบงานในหอผู้ป่วยไม่สามารถจำหน่ายตามเป้าหมายได้

ปัจจัยที่เด็กยังไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านและชุมชนได้ตามศักยภาพ ประกอบไปด้วยหลายปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยด้านเด็ก ได้แก่ มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรง ระดับเชาวน์ปัญญาอยู่ระหว่าง 20-29 บกพร่องทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน และมีปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ปัจจัยด้านผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้ปกครองขาดความรู้และความเข้าใจ ไม่ยอมรับอาการเจ็บป่วยของเด็ก และขาดทักษะการดูแลเด็กเมื่อกลับไปอยู่ที่บ้าน ขาดความพร้อม ความมั่นใจ ปัจจัยด้านบุคลากร ได้แก่ ยังไม่มีรูปแบบการจำหน่ายอย่างเป็นทางการ บุคลากรมีวิธีการเตรียมความพร้อมที่จะจำหน่ายแตกต่างกัน ทั้งในเนื้อหา ระยะเวลา สื่อการสอนต่างๆ ปัจจัยด้านระบบงาน ได้แก่ ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่ต่อเนื่อง และขาดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานไม่สามารถจำหน่ายเด็กได้ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ได้แก่ ขาดคู่มือการให้ความรู้และทักษะการเตรียมความพร้อม

ในการจำหน่าย และยังขาดแบบประเมินความพร้อมสำหรับผู้ปกครอง ในการดูแลเด็กที่บ้าน จากสถานการณ์ที่ผ่านมา หอผู้ป่วยออทิสติก 3 ใช้วิธีการแก้ไขปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่เด็กยังไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่ที่บ้าน และชุมชนได้ตามศักยภาพหลายวิธี อาทิเช่น แก้ไขเป็นรายบุคคล ขาดการเชื่อมโยง ไม่ได้ดำเนินการเป็นระบบ ไม่ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ ใช้วิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้า บางรายก็มองข้ามการแก้ไขสาเหตุ และหลายรายมีการวางแผนแก้ไขปัญหาคือดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน และไม่มีทบทวนตรวจสอบอย่างเป็นระบบ จึงส่งผลให้ไม่สามารถจำหน่ายเด็กออทิสติกระดับSevere ให้กลับไปอยู่ที่บ้านตามศักยภาพได้

จากเหตุผลดังกล่าว หอผู้ป่วยออทิสติก 3 จึงเห็นถึงความสำคัญในการเตรียมความพร้อมเด็กออทิสติก และผู้ปกครอง ให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านและชุมชนได้ตามศักยภาพภายในระยะ 1 ปี ภายใต้ชื่อเรื่อง “กลับบ้านเรา...รักรออยู่” จึงได้มีการศึกษาและประยุกต์ใช้แนวคิดการวางแผนจำหน่ายของ Rorden and Taft(1990) ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1.การประเมิน รวบรวมข้อมูล ซึ่งจะเกิดขึ้นในระยะแรกของการดูแลผู้ป่วย 2.การวางแผนการจำหน่าย มีวัตถุประสงค์ เพื่อการบำบัด การส่งเสริม ป้องกัน ฟื้นฟู การจัดการกับอาการ การดูแลอย่างต่อเนื่องที่บ้านและชุมชน 3.การเตรียมผู้ป่วยและผู้ปกครองให้มีความพร้อมที่จะกลับไปใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวและชุมชนได้อย่างปกติสุข

7. การวัดผลและการเปลี่ยนแปลง :

ก่อนแก้ปัญหา

7.1 ประชุมทีมบุคลากร เพื่อหาสาเหตุและปัจจัยที่ไม่สามารถจำหน่ายเด็กออทิสติกกลับบ้านได้ พร้อมทั้งหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ตารางแสดง สาเหตุของการเกิดปัญหาและแผนการแก้ไข

ประเด็นปัญหา	สาเหตุ / ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
ประเด็น คือ -ไม่สามารถจำหน่าย เด็กออทิสติกกลับบ้านได้	<u>ปัจจัยด้านเด็ก</u> ได้แก่ มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรง ระดับเซวาน์ปัญญาอยู่ระหว่าง 20-29 บกพร่องทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน และมีปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว
	<u>ปัจจัยด้านผู้ปกครอง</u> ได้แก่ ผู้ปกครองขาดความรู้และความเข้าใจ ไม่ยอมรับอาการเจ็บป่วยของเด็ก และขาดทักษะการดูแลเด็กเมื่อกลับไปอยู่ที่บ้าน ขาดความพร้อม ความมั่นใจ
	<u>ปัจจัยด้านบุคลากร</u> ได้แก่ ยังไม่มีรูปแบบการจำหน่ายอย่างเป็นรูปธรรม บุคลากรมีวิธีการเตรียมความพร้อมที่จะจำหน่ายแตกต่างกัน ทั้งในเนื้อหา ระยะเวลา สื่อการสอนต่างๆ
	<u>ปัจจัยด้านระบบงาน</u> ได้แก่ ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่ต่อเนื่อง และขาดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน ไม่สามารถจำหน่ายเด็กได้
	<u>ปัจจัยด้านเทคโนโลยี</u> ได้แก่ ขาดคู่มือการให้ความรู้และทักษะการเตรียมความพร้อมในการจำหน่าย และยังขาดแบบประเมินความพร้อมสำหรับผู้ปกครอง ในการดูแลเด็กที่บ้าน

7.2 วางแผนการเตรียมตัว “กลับบ้านเรา...รักรออยู่” โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน มีวัตถุประสงค์เพื่อการบำบัด การส่งเสริม การป้องกัน การฟื้นฟู การจัดการกับอาการ การดูแลอย่างต่อเนื่องที่บ้านและชุมชน

7.3. นำแผนการเตรียมตัว “กลับบ้านเรา...รักรออยู่” มาทดลองใช้ภายในหอผู้ป่วย มีการประเมินผลและปรับปรุง จนกระทั่งได้แผนการเตรียมตัว “กลับบ้านเรา...รักรออยู่” ที่มีระบบการเตรียมความพร้อมในการกลับบ้านของผู้ปกครองและเด็กออทิสติกอย่างมีมาตรฐาน

7.4. นำแผนการเตรียมตัว “กลับบ้านเรา...รักรออยู่” มาใช้กับกรณีศึกษา 1 ราย ที่ได้คัดเลือก ภายในหอผู้ป่วย โดยมีการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

7.5 ติดตามแผนการเตรียมตัว “กลับบ้านเรา...รักรออยู่” จากผู้ปกครองและเด็กออทิสติก เป็นระยะภายในระยะเวลา 1 ปี

7.6. สรุปผลการดำเนินการ พบว่า เด็กออทิสติกและผู้ปกครองสามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านได้ตามศักยภาพ ภายในระยะเวลา 1 ปี และได้แนวทางการเตรียมตัว “กลับบ้านเรา...รักรออยู่” เป็นแนวทางที่เป็นระบบ มีขั้นตอนการติดตามผลเป็นระยะๆ ส่งผลให้ผู้ปกครองมีความรู้ มีทักษะ มีความมั่นใจและมีความพร้อมในการดูแลเด็กออทิสติกเมื่อกลับไปอยู่ที่บ้านได้ด้วยตนเอง

8. บทเรียนที่ได้รับ :

1.การเตรียมความพร้อมของผู้ปกครองตั้งแต่แรกเริ่ม เป็นขั้นตอนอย่างมีระบบ สามารถจำหน่ายเด็กออทิสติกได้ ภายในระยะเวลา 1 ปี

2.การเตรียมความพร้อมของผู้ปกครอง โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจ ฝึกทักษะและติดตามผลเป็นระยะๆ ส่งผลให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ยอมรับสภาพของเด็กออทิสติก และสามารถดูแลต่อเนื่องที่บ้านได้

3.ได้แนวทางการพัฒนาระบบบริการพยาบาล การเตรียมความพร้อมกลับบ้าน

4.ได้อุทิศความรู้ใหม่ทางการพยาบาล

9. ปัจจัยความสำเร็จ

1.มีการวางแผนกลับบ้าน ตั้งแต่แรกเริ่มเด็กออทิสติกและผู้ปกครองเข้ามาในหอผู้ป่วย

2.ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการเตรียมตัวกลับบ้าน

3.บุคลากรมีการร่วมกันหาแนวทางที่จะพัฒนาระบบการเตรียมตัวกลับบ้าน

10 . การนำผลงานไปใช้ประโยชน์(ต่อยอด)

10.1 นำไปใช้กับผู้ป่วยแรกรับรายใหม่ทุกราย ที่รับไว้รักษาในหอผู้ป่วยออทิสติก 3

11. การติดต่อกับทีมงาน : นายนรุตม์ แพงพรมมา หอผู้ป่วยออทิสติก 3 โทร 70384-70385

E-Mail ; Narut_2529@hotmail.com

12. คณะทำงาน

1 นางสาวณภัทร	พรหมชู	หัวหน้าทีม
2 นางสาวจิรภัทร	เปลื้องนุช	สมาชิก
3 นางนิลุบล	สัตบุตร	สมาชิก
4.นางสาวอุดมลักษณ์	หารท่าค้อ	สมาชิก
5.นางสาวเบญจวรรณ	ภูชั้น	สมาชิก
6.นายนรุตม์	แพงพรมมา	สมาชิก
7.นายภัทรบดินทร์	โรจนวิษฐ์ฤๅชา	สมาชิก
8.นายภัทร	เจตินัย	สมาชิก
9.นางสาวสุพัตรา	แสงนาค	สมาชิก
10.นายปรเมศร	ไทรรารอด	สมาชิก